

Найвищого Суду в Вудапешті вивинило оповістки про ті розправи. Ще більше розправ відбувається потайки перед невідомими „суддями“.

● Міхалє Суслов, найцільовіший будище після Хрущова член більшованської верхівки — Президіі Секретатуру ЦК партії СРСР після кількох тижнів відсутності на офіційних імпрезах, з'явився минулої п'ятниці на прийнятті в чехословацькому посольстві в Москві з нагоди приїзду туди комуно-чеського президента Алоїзія Новотного. На прийнятті прийнятими були також Хрущов,

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакції не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25
В Джерзі Сіті і закордоном: Jersey City and Foreign Rates:			
На рік	\$14.00	One year	\$14.00
На пів року	7.50	Six months	7.50
На три місяці	4.00	Three months	4.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. В-х 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КАМПАНІЯ В ЧЕСТЬ "СВОБОДИ"

15-го вересня цього року сповниться 65 років з того часу, як у місті Джерзі Сіті вперше побачили денне світло американсько-українська "Свобода". Це вже записані історичні факти, що "Свобода" дала ідею й ініціативу до створення Українського Народного Союзу і відіграла рідну роль у ідейному й організаційному оформленні Американської України, яка саме тоді починала творитись під проводом перших українських емігрантів-підприємців, що, до речі, були й ініціаторами та першими редакторами і видавцями "Свободи".

Шістьдесят п'ять років не належить до тих круглих дат, що їх відзначають, як ерби, золоті чи інші дорогі ювілеї. Все ж такі, коли мова про "Свободу", то кожний героїчний рік її існування, "круглий" рік, чи ні, може і повинен уважатись в нашому американсько-українському житті справжнім ювілеєм, бо додає їй нову сторінку в історії творчого життя і розвитку Американської України.

У нас зникли всілякі відзначки ювілей організації, людей та подій. Найчастіше робиться це на відповідному зібранні чи бенкеті відповідною кількістю дощок чи коротких промов. Нічого з того не підходить для відзначення ювілею "Свободи", бо це радше нова відзначка ювілей інших, а сама, як сталевий плуг, оре нашу народну ниву і, як дбайливий господар, заїмає її творчим зерном, з якого живе і користає наша спільнота, весь наш нарід.

Тому цілком правильно зробив Головний Уряд Українського Народного Союзу, проголосивши для відзначення 65-х роковин "Свободи" нову, надзвичайну організаційну кампанію для здобуття бодай двох тисяч нових членів до кінця цього року. Нічим бо іншим не можна краще вшанувати "Свободу", як творчою працею, як кожним новим здобутком і успіхом нашої спільноти, зокрема, Українського Народного Союзу, її твору. Кожний новий член УНСоюзу — це нова цегла в тій величній будівлі, що нею є Український Народний Союз.

Між своїми піонерами, що вже відійшли у вічність, Американська Україна має двоє особливо заслужені постаті. Це — сл. п. о. Григорій Грушка, основоположник та перший редактор "Свободи" і ініціатор створення Українського Народного Союзу, а другий, сл. п. д-р Лука Мишуга, довголітній головний редактор "Свободи". Першою, о. Грушці, Український Народний Союз зданив пам'ятник на могилі в його рідному селі Пенки в Західній Україні, на якому пишастає лаше: "О. Григорій Грушка, піонер української еміграції, перший редактор "Свободи" і організатор Українського Народного Союзу. В пам'яті! Український Народний Союз в Америці". Другого, д-ра Луку Мишугу, головний пресидіум УНСоюзу в прощальному слові назвав "найбільшим союзником", бо таким він справді і в кожній відношенні був. Ці наведені два з багатьох характеристичних фактів пов'язаності УНСоюзу зі "Свободою" можуть послужити переконливим доказом правильності постанови Головного Уряду УНСоюзу, щоб 65-ліття "Свободи" вшанувати в першу чергу новою, особливою кампанією для збільшення членства УНСоюзу, бо це завжди було і залишиться найкращою ознакою росту і розвитку Американської України.

Очевидно, що саме проголошення організаційної кампанії в честь "Свободи" тільки започаткує, а не завершує відзначення її ювілею. Завершенням і правдивим вшануванням тієї річниць буде результат цієї кампанії, бо тільки тисячі принаслідків в цій кампанії до УНСоюзу нових членів можуть бути тим кінцем, що похвалить кампанію діло для відзначення ювілею "Свободи". На цей кінець, що буде позначений в організаційному звіті УНСоюзу за грудень цього року, очікуватиме вся наша спільнота.

Щоб цей кінець був насправді похвальним, заклалимо всіх наших передплатників і читачів, зокрема, всіх тих численних наших співробітників, які допомагають "Свободі" підноситись на все нові вершини, щоб вони своєю активною участю в цій кампанії причислялись до її кінцевого успіху. Кожний принаслідок в цій кампанії новий член УНСоюзу буде для "Свободи" найкращим принаслідком за її 65-літню службу українській спільноті й українській справі. Кожний новий член УНСоюзу буде для неї і найбільшою радістю, бо що ж може бути більш радісним і надійним, як ріст і розвиток тієї спільноти, що з твором, змістом і ціллію її існування і праці!

РЕВОЛЮЦІЯ В ІРАКУ

Перші вісті про революційні події в Іраку не дозволяють ще робити будь-яких рішучих політичних висновків. Все ж вони створюють зацікавленість, тим більше, що стаються зовсім несподівано. Хоч від дня покидання до життя Середньо-східного оборонного пакту (МЕАТО) на конференції у столиці тієї країни, Багдаді, 21 листопада 1955 року (звідсіля і популярна назва того блоку: Багдадський пакт) проти Іраку безперервно велася з Каїро й Дамаску пропагандистська кампанія, в останньому часі відносини в тій країні ніби усталізувались. 14-го лютого ц. р. Ірак і сусідня Йорданія підписали договір про федерацію, яка остаточно прийняла назву Арабська Унія. Таким чином Ірак з територією 171,800 кв. миль та 5-ма мільйонами населення і Йорданія з 37,000 кв. мильми та півтора мільйонами населенням скріпились, а уніфікація в ділянках законодавства, війська й економіки поступала бодімо успішно вперед. Ще кілька днів тому ми чули, що Арабська Унія заявила про свою готовність допомогти прозахідному уряду Лівану в його труднощах із революційною опозицією. Само в понеділок 14 ц. р. мала розпочатись в Істанбулі конференція голів мусульманських членів Багдадського пакту: Туреччини, Іраку, Ірану й Пакістану. Наступного місяця ця конференція мала продовжуватись в Лондоні з п'ятим членом цього блоку — Англією.

З наведених вістей даніх ясно, що Ірак був однією з найтвистіших основ західного протикомуністичного світу на Середньому Сході. Енергійний, молодий король Іраку Фейсал II і його молодший кузен, йорданський король Хусейн, обидва з династії Гашемітів, рішучі противники комунізму, як деструктивної міжнародної сили. Вони обидва свідомі советської імперіалістичної загрози на Середньому Сході. Ірак — багатий на джерела нафти — разом із багатим на нафту Іраном — сім'я в оці Москви. Дістає ці країни під свої безпосередні чи посередні впливи — це значило б для Москви підірвати економіку європейського Заходу, яка все ще залежить від середньо-східної нафти. З другого боку, й економіка Іраку, Ірану та Сауді Аравії, багатих на нафту, залежить від західних ПІ відборців, бо — як це недавно підкреслював державний секретар Дж. Ф. Доллес — проблема нафти є не лише проблемою ПІ власності та фінансових можливостей ПІ експлуатації, але — в однаковій мірі — проблемою ПІ збуту. І тому всі ці три країни ставились вороже до крайніх гасел арабського націоналізму, очолюваного єгипетським президентом Насером, що вічно жонглює фразами про колоніальний імперіалізм, стосуючись їх тільки до Заходу і ніколи до Сходу. Ірак був завжди проти нестримного єгипетського тиску. Ірак, Йорданія, Ліван і Сауді Аравія були також проти такої "єдності" арабського світу, яка у практиці означала б гегемонію вузького гурту єгипетських військовиків, за-

хочених советськими військовими доставками і мріючих про панарабську державу від Атлантики по Перську затоку — під проводом Гамала Абдель Насера.

Вибух громадянської війни в Лівані і тепер вибух революції в Іраку — обох під гаслами ворожого Заходу, "нестрималізму" — коротко після повороту з одностороннього перебування президента Насера в Советському Союзі, насуває автоматично підозру, що це не в Бейруті, не в Багдаді і навіть не в Каїро і не в Дамаску, а в Москві потягася рука за шнурок арабської вулиці. Західня, зокрема американська дипломатія, допустила до того, щоб Совети при допомозі Єгипту внапружали Захід в надзвичайно незручну ситуацію: підірвання західних впливів ворожою Заходу і прихильною Советам панарабською пропагандою вважася "внутрішньою справою" арабських країн, зате підтримання Заходом прихильників до нього арабських клів звелься "втручанням у внутрішні справи", "імперіалізмом" та "інтервенціонізмом". Очевидно, у Вашингтоні, Лондоні й Парижі здають собі справу з тим, що значило б втратити той бар'єр проти советського імперіалізму на Середньому Сході, який є блок держав Багдадського пакту. • Інша річ, як і чи можна ще врятувати той бар'єр. Мабусть, ще раз історія дасть повчальну лекцію, що рішучість і безкомпромісність є такі найкращими способами в боротьбі проти такого противника, який є московський імперіалізм з усіма його свідомими й невідомими поплечниками.

ЗУСТРІЧ

На станції кремезний чоловік — Похилий плечі, похилий скроні — Ходив з нудності в той, то в інший бік, Чекуючи на потяг на пероні.

І враз з вагону вишля на пероні 3 дівчаток літ знайома, мила постать. Бадажкі люди товпились в вагоні — І ніде краля радості розпростать...

— Це ти?! — Це я! — А я ж тебе шукав, Писав листи...

— Чому не відповіла? — Вона його погляділа рукав: — Я не могла... — Неправда: не хотіла!

— Все вже пройшло, байдуже це тепер, Як дивно! В цім чужім, далекому місті... На хвилю голос був її запер в гомоні колес... І металевий свисті...

— Чи ти сама? — Ні, замулює, А ти? — А я мене з дієй доні русою... — Скажи, чи ти зберіг мої листи? — Згоріли... — Я ж твої читаю ще і досі!

— Щасливий ти? — О так... А ти, а ти?... В словах уриватись ятритись біль глибокий... Судилося один одного знайти, Але їти потрібно в різні боки!

Де вірність жде і лагідне життя, Дитинча сміє і материнська ласка... Хай зустріч ця піде у небутті, Немов чулово і нездійснена казка...

ГАННА ЧЕРПНЬ

СМІЛИВИЙ ПОЧИН

Париж. — Коли в Америці жовка українська громада свою власну церкву, або й кілька, то це — нормальна річ. Зовсім не так в Європі, а зокрема, у Франції.

У Франції наша еміграція відносно молода, бо почала вона тут поселюватись щойно 25 років тому. Та власне й не поселювалася вона тут, а "затримувалася". І коли в Америці, де все ще в стані невпинного руху, іммігрант відразу примирюється з думкою, що він тут залишиться, то еміграція у Франції ніколи такого почуття не мала, хоч тут все дихало віками постійності.

Але саме традиція побуту й давність історії кожної європейської країни змушує емігранта відчувати, що він тут чужий, що він тут не повинен залишатись на довгий час. Як відомо, перша хвиля нашої еміграції у Франції, що прибула сюди в рр. 1922-24, складалася з політичних емігрантів у повному значенні цього слова, бо були це воляки армії УНР. Вони твердо вирішили, що "з весною" більшовики заваляться, і всі повернуться додому. Коли минала весна без жадних подій, тоді поворот відкладався "по жинках"...

Більшість цієї еміграції й досі живе, не маючи нічого подя двома валізами, та й то невеликого розміру.

На переломі 1920-их і 1930-их років прибула сюди друга хвиля еміграції — заробітчанської, з західних земель, що були під польською заїманицією. Ця еміграція була зовсім інша, вона прибула справді на короткий час, щоб заробити собі на морг поля, може ще на хату та господарські будівлі. Перебуваючи в постійному зв'язку з рідними, маючи змогу не лише листуватись, але й посылати гроші додому та їздити на відпустку, ці люди почували себе не емігрантами, а тільки тимчасовими заробітчанами.

Одна й друга хвиля бездікуйно сходилися в одному: вони у Франції не влаштувались. А коли не влаштувались самі, то й не будували для себе церков, бо політика польського уряду дбала про те, щоб ні надніпрянська, ні надністриська еміграція не мала своїх священиків.

Після війни психологічні умовини змінились. Ті, що не відійшли за океан, вирішили влаштуватись на місці. Але у Франції після війни добрих часів не було, неспокійні гроші, валюти не дозволяло ні на які опадності. Все, що було зароблене перед війною, пропало: пропала куплена на рідних землях земля, пропала через девальвацію гроші в банку. І після війни в матеріальному відношенні наша еміграція у Франції почала дослівно від нуля...

Та ще раз і це раз виявилось, що духове без'ядро над матеріальним. На що не здохулася замощна еміграція перед війною, те тепер пробує менш замощна еміграція після війни. Ті самі люди, які накупили, що перед війною не будували собі хати, бо не хотіли, хоч мали засоби, тепер будують їх. Знаходять можливість державних кредитів і всілякі інші способи. А коли будуть хати, то це значить, що життя стабілізується, стає нормальнішим, а нормальне життя в українській еміграції неможливе без своїх церков.

І в містечках, де живуть українці, — почалися церкви. Гарна церква постанала у Везін-Палеті, — там, де перед війною було втрое більше українців і були вони вдвоє замощніші. Чому так сталося? Бо виявилась потреба в цьому, потреба, що випливає з психологічних передумов.

Зовсім логічно висунув п. Петро Плевало згодом думку про побудову української православної церкви в Парижі. Щасливо сталося, що українці греко-католики мають гарну церкву, хоч це є власність не українців, а французької Католицької Церкви. Цей здобуток треба доповнити церквою православною. Тим більше, що справа не лише в самій потребі мати Дім Молитви, але й у тому, що церква є і репрезентацією нашої перед зовнішнім світом. Вистачить тільки пригадати, яке враження на кожного роблять церковні бані, що підносяться над таким містечком як Сиракузи, або церкву, що підносяться над таким чи іншим Брауном на безземельних просторах канадських степів.

Чому б у Парижі не мало бути української церкви, що говорила б не лише парижанам, але й мільйонам чужинців, які перекочувались кожного року через Париж, про існування тут українців? Тим більше, що в цьому місті спочиваються тілні останки Головного Отамана Симона Петлюри, Командарма М. Омельяновича-Павленка, Митрополита Полікарпа та інших визначних постатей нашого церковного і політичного життя і визвольної боротьби. Чому кожен турист, що приїждить до Ніцци, між іншим, оглядає також московську церкву і знайомиться з московським малюнком, чому те саме діється у користь москалів в Парижі, Венеції, Карлсбаді, а немає того в Україні?

Ніка ділянка не сміє бути нами замешана. Знаємо, яке значення мають для нашого престижу величчя церкви в Торонто чи Вінніпегу, яке значення матиме наймодерніша школа в Нью-Йорку. І будинок б недостатньо, щоб у Парижі, де пролягала кров Головного Отамана, не було пам'ятника, що говорила б про Україну, нашу культуру й нашу заміану, що був би свідком нашої волі будувати на чужині те, що нищить ворог на рідних землях. Це був би доказ нашої живучості.

З цією метою під головуванням п. П. Плевала постав у 1953 р. Комітет для будови храму УАПЦ св. Симона в Парижі (почесний голова — пані Ольга Петлюра, містогорова — ген. О. Удовиченко, член — проф. О. Шульгин і ін.) В Америці за цей час церква була б уже збудована. В Європі ми бідніші й все робиться у нас повільніше. Але Комітет провів уже величезну роботу, зібравши понад 13,000,000 франків, що є запорукою успіху.

Останніми днями створено при Комітеті Технічну комісію з українських інженерів, яка на базі існуючих проєктів (між ними проєкт архітек-

си, став нормальнішим, а нормальне життя в українській еміграції неможливе без своїх церков.

І в містечках, де живуть українці, — почалися церкви. Гарна церква постанала у Везін-Палеті, — там, де перед війною було втрое більше українців і були вони вдвоє замощніші. Чому так сталося? Бо виявилась потреба в цьому, потреба, що випливає з психологічних передумов.

Зовсім логічно висунув п. Петро Плевало згодом думку про побудову української православної церкви в Парижі. Щасливо сталося, що українці греко-католики мають гарну церкву, хоч це є власність не українців, а французької Католицької Церкви. Цей здобуток треба доповнити церквою православною. Тим більше, що справа не лише в самій потребі мати Дім Молитви, але й у тому, що церква є і репрезентацією нашої перед зовнішнім світом. Вистачить тільки пригадати, яке враження на кожного роблять церковні бані, що підносяться над таким містечком як Сиракузи, або церкву, що підносяться над таким чи іншим Брауном на безземельних просторах канадських степів.

Чому б у Парижі не мало бути української церкви, що говорила б не лише парижанам, але й мільйонам чужинців, які перекочувались кожного року через Париж, про існування тут українців? Тим більше, що в цьому місті спочиваються тілні останки Головного Отамана Симона Петлюри, Командарма М. Омельяновича-Павленка, Митрополита Полікарпа та інших визначних постатей нашого церковного і політичного життя і визвольної боротьби. Чому кожен турист, що приїждить до Ніцци, між іншим, оглядає також московську церкву і знайомиться з московським малюнком, чому те саме діється у користь москалів в Парижі, Венеції, Карлсбаді, а немає того в Україні?

Ніка ділянка не сміє бути нами замешана. Знаємо, яке значення мають для нашого престижу величчя церкви в Торонто чи Вінніпегу, яке значення матиме наймодерніша школа в Нью-Йорку. І будинок б недостатньо, щоб у Парижі, де пролягала кров Головного Отамана, не було пам'ятника, що говорила б про Україну, нашу культуру й нашу заміану, що був би свідком нашої волі будувати на чужині те, що нищить ворог на рідних землях. Це був би доказ нашої живучості.

З цією метою під головуванням п. П. Плевала постав у 1953 р. Комітет для будови храму УАПЦ св. Симона в Парижі (почесний голова — пані Ольга Петлюра, містогорова — ген. О. Удовиченко, член — проф. О. Шульгин і ін.) В Америці за цей час церква була б уже збудована. В Європі ми бідніші й все робиться у нас повільніше. Але Комітет провів уже величезну роботу, зібравши понад 13,000,000 франків, що є запорукою успіху.

Останніми днями створено при Комітеті Технічну комісію з українських інженерів, яка на базі існуючих проєктів (між ними проєкт архітек-

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СТАН ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНСЬНІ ОСР

Підсоветські газети і журнали, друковані українською мовою, сповнені останнім часом, особливо у зв'язку з 40-річчям компартії в Україні, звітами про "успіхи" і "досягнення" в різних ділянках української культури, що перебуває під безупинною "опікою" не так тієї партії, як її московської централі й організації безпеки. Час від часу тільки поміж рядками в якихось листах до редакцій того чи іншого часопису розкриває хтось справжній стан речей в тій чи іншій ділянці, чи іншими словами розшифровує приповідку вже "радянську дійсність".

Багато написано останнім часом про небувалий розвиток і досягнення "радянської" книговидавничої справи. Деякі дані про дійсний стан в тій ділянці подавали друковані інколи в советських газетах листи з наріканням на низькі тиражі видань, на неможливість дістати вже замовлену книжку або журнал, на недостатність видавничих запланованих програм. Багато шуму і протестів викликав і викликає скандал із друкуванням широко розрекламованих словників — українсько-російського, українсько-польського, словника Б. Грінченка та ін. Нарікали на погане становище у видавничій та поліграфічній ділянках і деякі з доповідачів на "науковій сесії в справах розвитку гуманітарних наук", що відбулася в днях 27 до 31 травня ц. р. в Києві.

Тепер із висвітленням дійсного стану у книговидавничій ділянці в Українській ССР виступила така авторитетна особа, як директор видавництва ЦК ЛКСМУ, "Молодь" М. Якубенко, до якого ж з такою авторитетною для комуністів трибуни, як "Комуніст України". В листі до редакції "Комуніст України", надрукованому в травні на стор. 74-78, М. Якубенко змальовує катастрофальний стан не тільки в самій організації книговидавничої справи, але й в усій поліграфічній (друкарській) ділянці в Україні.

Не зважаючи на безупинний ріст попиту на книжку в Україні, "видавництва, — як стверджує М. Якубенко, — не завжди справляються з вигодами, які ставить перед ними радянський читач. Дещо з діяльності видавництва застрягло, не відповідає духові часу". Потребують насамперед "найшвидшого вирішення взаємних носин між видавництвами і друкарнями", між якими раз-у-раз виникають "непорозуміння, що негативно позначаються на термінах виходу книжок і на якості їх друку".

"Причиною цього, — пише Якубенко, — є насамперед низький стан поліграфічної бази. Наші друкарні не обладнані необхідною технікою. Вони не мають у своїх

на Олексія Понствена) виробити конкретний проєкт будови, відповідний до можливостей, і проведе всю необхідну підготовку для того, щоб з весною 1959-го року розпочати будову.

Комітет не має найменших сумнівів, що замощні брати наші за океаном допоможуть в цій справі. Бо, як сказано вище, церква буде не тільки Домом Молитви для православних українців Парижу, але й нашою репрезентацією, нашим тривалим слідом, слідом нашого перебування у Франції, доказом нашої заважтості, слідом нашої культури, нашої пов'язаності з традиційними предками, нашої невтомонності в боротьбі, нашої виконувальності основних завдань еміграції: творити на чужині те, що заборонено на Батьківщині.

Коротко кажучи, хто досліджує сьогодні питання реакції зовнішнього світу на голодову катастрофу 1933-го року, той не потребує ходити наосліп. І не достача документів, а проблема охоплення цілоти матеріалу, з якого велика кількість розеяна по газетах і журналах, становить собою трудність.

З великого комплексу питань, що в'яжуться безпосередньо чи посередньо з нашою темою, дамо тут поверховнішим штрихами лише кілька фрагментів. При чому спиратимемося не тільки на документи, часописні матеріали і книжки до цього предмету, але й на власні спогади, бо в подіях з-перед 25 років, що розгорталися в зв'язку з Голодом на широкому світі, доводилося авторці статті брати близьку участь.

• Статті, які тут друкуємо, є уривками з більшої праці п. з. "Великий Голод і культурний світ", в якій ця проблема з'ясована всесторонньо.

розпорядженні машин, на яких можна б було виконувати складні замовлення. В 1957 році більшість видавничих республік не додада читачам великої кількості потрібних книжок, що причиною до значних збитків (втрата — О. Р.). Однак, таке становище склалося не тільки через недостатню потужність поліграфічної бази, але й через те, що в керівництві видавничою справою бракує необхідної координації".

Приклади, що їх наводить Якубенко для висвітлення фатального советського господарювання у видавничій і друкарській ділянках, дійсно капітальні: "В 1957 році друкарні України не забезпечили видавництвами кілька тисяч аркушів набору". Головидав Міністерства культури УССР не звернува на це ніякої уваги і становила не направила, і в 1958 році справа навіть погіршилась". Цей же Головидав Міністерства культури "вирішив неправильно" і цілий ряд інших проблем. "Так, у 1957 році він ліквідував у деяких друкарнях цехи цинкографії і запровадив кооперування підприємств. Було, зокрема, ліквідований цех цинкографії у Львівській друкарській поліграфії "Атлас" (одному з найкращих обладнаних з того погляду закладів на території Української ССР — О. Р.), а кінше для цієї друкарні, так само, як і для Львівської книжної фабрики, доручено виготовляти львівський обласний друкарні". Таке, несерйозне вітрівлення питання, — пише Якубенко, привело до того, що "набір книжок почав затримуватись". Одну з брошур обсягом на два аркуші, набравши у Львівській книжковій фабриці чотири місяці. Друга на 4 аркуші не могла вийти у світ навіть через місяці.

"Не краще становище, — веде далі Якубенко, — і з друкуванням книжок. Тут знову ж таки доведеться сказати про кооперування, яке вкрай погано налагоджено, і тому в більшості випадків не тільки не сприяє, а навіть шкодить справі. Так, наприклад, часто обкладники та ілюстрації друкуються в одній друкарні, текст книжки — в другій... Нерідко виходять так: текст надруковано, а на обкладники і вклейки доводиться ще довго чекати... Друкарні дуже неохоче беруться за обсягом чи тиражем. Вони "невигідні" для них. Це стосується також і книжок, що друкуються двома фарбами. Всі ці книжки — а це, насамперед, масово-політична, комсомольська і спортивна література, — як правило виходять з великим запізненням".

"Таке становище не тільки у видавничій "Молодь". На нараді, що відбулась в Головидаві Міністерства культури УССР, де піднімалися підсумки роботи 1957 року, наводились подібні факти по Держлітвидав, Сільгоспвидав та інших видавничих республіках".

Такі ж "неполадки" та "поривни" існують, згідно з фактами й прикладами, наведеними Якубенком, і в книготоргівлі. "Книготоргівля в нашій республіці ще далеко не забезпечує зрослих вимог читачів. Читачі нерідко вимагають — іноді навіть через пресу — видання чи перевидання багатьох книг. Проте книготорговельні організації, яким надано право встановлювати тиражі, не реагують на ці вимоги". Подавши низку прикладів повної безгосподарності в цій ділянці, Якубенко стверджує, що і в "книготоргівлі, як і поліграфії, теж існує "вал" (плян гуртовної продукції — О. Р.), тільки вже не виробничий, а фінасовий. Книготоргівельні організації.

Дальше на стор. 3-йй

Мілена Рудницька

БОРІТЬБА ЗА ПРАВДУ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

(1)

Двадцять п'ять років тому, навесні 1933-го року, масовий голод на Україні, організований Кремлем для зламання опору українського селянства проти колективізації та для приборкання непокірного українського народу, дійшов до вершнього пункту. Вимирання населення від голоду набуло жахливих розмірів. Уся Україна, відовіж і вперек, була дослівно вкрита трупами. Чужинці, які були тоді на Україні, передають, що коли пригріло весняне сонце і сніг почав танути, скрізь по шляхах показалися з-під розтоплених трупів селян, яких під час їх мандрівки за хлібом завалила з ніг голодова смерть. Найбільше тіл лежало в сусідстві залізничних станцій. По містах, з страху перед пошестьми, приписаним темпом чистили з трупів вулиці і ввозили їх за місто, де ховали в спільних могилах. Тільки по селах не було кому турбуватися за мерців: села, німі й обезлюдні, приречені на судорогах смерті.

Нема сумніву, що Великий Голод був найбільшою катастрофою, яку Україна пережила протягом усієї своєї історії. Найбільшою — як щодо кількості жертв, так і щодо людських страждань.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ПІДСИЛЮЮТЬ АНТИРЕЛІГІЙНУ ПРОПАГАНДУ

Залямована з р о с т а н н я м релігійних настроїв і ширення різного роду сект серед підсовєтського населення, більшовицька преса, з наказу Москви, підсилює антирелігійну пропаганду. Останнім часом чимраз частіше публікують статті на атеїстичні теми. Окрему увагу, атеїстичному виконанню" приділяють обласні газети "Советское Закарпаття", "Радянська Волинь", "Прикарпатська Правда" та інші. Чимало статей інспіровано місцевими партійними керівниками. І так, у "Зорі" (Дніпропетровськ) надруковано листа робітника Олексія Трачука, в якому він поривав з "п'ятидесятниками", у "Червоному Прапорі" (Рівне) опубліковано виступ слюсаря П. Сидорішина, в якому він, переконливо змальовує огидне обличчя секти мурашківців", у радянській газеті "Соціалістична Прада" (Закарпатська область) лист колгоспниці Маргарити Годик, "Чому я вийшла із секти Свідків Єгови". Газета "Радянська Житомирщина" вмістила статтю секретаря обкому КПУ країн Блова п. з. "Про деякі недоліки в науково-атеїстичній пропаганді". Щоб викликати у читачів газети обурення проти різного роду релігійних сект, що множаться тепер на Україні наслідком насильної ліквідації Українських Церков, автор цієї статті не гребів у очевидних існуваннях, такого, наприклад, характеру: "Подіуми й тепер є ще матері, які оплакують своїх дітей, викрадених сектантами - інсектицидами".

"ПОСМЕРТНО НАГОРОДЖЕНІ"

Московська "Правда" з 2-го липня ц. р. вміщує довгий список нагороджених - орденами й медалями учасників підпільної комсомольської організації "Партизанська Іскра", що бучило діяла в Перемиському районі на Миколаївщині під час німецької окупації. На цьому списку 47 осіб - майже всі з українськими прізвищами. Окремо відзначені званням "героя Советського Союзу" Парфентій Гречаний, Дарія Даченко і Володимир Моргуєнко. Наймаркантнішим у всьому цьому є те, що всі вони нагороджені... посмертно. Про будь-кого з живих членів цієї підпільної комсомольської організації Верховний Совет СРСР у своїй постанові не згадує. Також не сказано нічого в постанові, чи це нагородження є наслідком "реабілітації", чи просто про тих комсомольців у Москві пригадали і аж тепер, через 15-16 років після їх загибелі, пригадали.

ЧИТАЧ "ПРАВДИ" ОБУРЮЄТЬСЯ...

У листі до редакції "Правди" якийсь К. Долотин пише з обуренням: "Товаришу редакторе! В останніх роках я в зв'язку з мовою роботою об'їхав дуже багато сіл і зауважив, що в багатьох хатах на

стінах висять ікони. А от гарних картин та портретів у сільських хатах і бачив мало. Чому ж торгівці іконами в старих часах могли розвезти по селах свою продукцію, так би мовити, "доходили до споживача"? А наші кооперативні організації не можуть налагодити торгівлю картинами й портретами? Тяжко дістати гарний портрет В. І. Леніна. Довго ходив я по крамницях "Книготорг" і купив, нарешті, портрет, погану надруківку, на поганому папері. Невже не можна видати в достатньому тиражі яскраві, мальовничі портрети Леніна - людини, яку люблять цілий світ?"

Очевидно, лист цього обуреного читача коментарів не потребує.

АДМІНІСТРАЦІЙНО-ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ НА УКРАЇНІ

Наказом Президії Верховного Совету УРСР пороблено такі адміністративно-територіальні зміни: у Вінницькій області створено Могилів-Подільський район з центром у місті Могилів - Подільський; територію Яришківського району передано до складу Могилів - Подільського району, а Яришківський район зликувалося в Житомирський області створено Новоград - Волинський район з центром у місті Новоград - Волинський; територію Яришківського району передано до складу Новоград - Волинського району, а Яришківський район зликувалося в Житомирській області місто Ново-Казіку зараховано до категорії міст обласного характеру; місто Кахків зараховано до категорії міст районного характеру. Побільшено такі райони: Бериславський - до складу якого передано Львівський і Таврійський сільські райони Калінінського району; Велико-Олександрівський - до складу якого передано Воєво-Кутський, Ново-Григорівський та Чкаловський сільські райони; Херсонський - до складу якого передано Кірово-Сільський; Кахківський - до складу якого передано Ново-Маліцький та Дніпропетровський сільські райони Калінінський та Ново - Маліцький райони зликувалося.

ДРЕЗДЕН ЧИ ДРАЙЗЕР?

Для надміру захоплених совєтською системою навчання деяких американських політиків переконливою ілюстрацією цієї системи може бути ось такий уривок з "Нотаток учителя", видрукуваних в московських "Ізвестіях" з 7-го червня ц. р.: "Ні в кого з наших учителів не виникає сумніву, що перебудова нашої школи повинна випускати людей, які опанували певний фах і набули загальну освіту. Дехто вважає, що десятилітня надцятилітнє навчання. Але яким способом наші діти набудуть фах? Чи будуть вони всі одинадцять років проводити в школі чи останні три роки ходитимуть до інших шкіл?"

НАШІ МОЛОДІ ВЧЕНІ

(Інж. Василь Янішевський)

В дні між 22-м і 27-м червня 1958 р. відбулася в Волинському Н. Я. загальна літня конференція Американо-Українського Інституту Інженерів Електротехніки і Повітряного Транспорту. На ній зголошено було більш ніж 200 фахових рефератів, з різних частин світу. Всі реферати були поділені на групи. Між пропозиційними рефератами нас інтересує реферат молодого вченого українця Василя Янішевського. До групи, до якої належав реферат інж. Янішевського, було зголошено 5 рефератів. Ділянка ця називається "Трансмісія і Розподіл". При обговоренні теза наш молодий вчений показав глибоку поінформованість не лише в цій ділянці, а і загальною глибокою ерудицією. При цьому вказав не абияку здібність промовляти. Головуючий підкреслює його національність і перевагу його реферату над іншими. У перерві головуючий, а ним був Е. Л. Канонус з Лос Анджелес, блискуче інтересувався особою інж. В. Янішевського та перепрошував, що не міг його краще похвалити, бо ті інші були б дуже заздрісні.

Інж. Василь Янішевський

менитого проф. Трейсі, на торонтському університеті. Ще як студент торонтського університету звернувся на себе увагу професору своїми здібностями. Одного разу проф. Трейсі перед цілою аудиторією

Черговий успіх молодого українського науковця

В червні цього року Принстонський університет в стейті Нью Джерсі надав звання доктора політичних наук Ярославу Білінському з Бостону, Масс. за дисертацію на тему "Національне питання в Україні після 2-го Світового війни". Неодавню д-р Білінський одержав призначення на становище доцента Далгеса Каледжу при Рутгерс університеті в Нью Бронксіку, Нью Джерсі, де буде викладати міжнародні відносини і соціологію.

Д-р Білінський прибув до Америки в 1951 році з Німеччини, де сідняв гімназію в Гессль (Гарц). В липні 1951 року його прийняли на другий курс Гарвардського університету, де студіював спочатку слов'янські мови, а потім політичні науки. Цей каледж закінчив 1954 р. з високим відзначенням (сума кум лауде), після чого його прийняли до членів почесного американо-українського товариства Фі Бета Каппа. Високе відзначення молодого науковця було наслідком багаторічної праці про "Український анзовільний рух після 1920 року", що П. Білінський писав під керівництвом професора Фейнзодна. Ця праця знайшла дуже прихильну

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СТАН ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ОСР

(Закінчення зі стор. 2)

Ганізації планують всю свою роботу тільки в залежності від виконання фінансового плану, а тому і йдуть, як правило, шляхом найменшого опору: вимагають видання великими тиражами найбільш "ходових", "прибуткових" книжок і часто-густо відмовляються від менш маловідомих праць і творів.

Але про дієву причину такого катастрофального стану підсовєтської книговидавничої справи М. Якубенко тільки натякує, і то досить опосередковано, заявляючи, що "виданням краще було б мати договірні відносини з обласними книготорговельними організаціями, ніж з Укрнігторгом, який фактично є безправною організацією, оскільки обліжники торгівлі підпорядковані об'єднанню конкомм" (партійним, обласним, виконавчим комітетам - О. Р.). Тут Якубенко поставив точку над "і", стверджуючи, що випадковими чинниками в Україні на ділі є партійні організації, і що це вони своїм диктатором і директивами паралізують усякий розвиток книговидавничої справи, а всі інші установи (не тільки обліжники торгівлі), але й усі видавництва та книжкові трести є тільки "безправними організаціями". Промовчав Якубенко у своєму листі до редакції "Комуніста України", ясна річ, той головний факт і перопринципу затримування росту книжкової продукції в Україні, що ним є політика Москви, спрямована на повну русифікацію українського життя.

Великих трудів, посвяти і жертв треба було вложити, щоб створити і розвинути КАПЕЛЮ БАНДУРИСТІВ. Бару її дії під теперішню пору, як НОСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ у вільному світі, чи не найбільше зрозуміли самі такі бандуристи.

Тому не дивним є, як то з короткої, але коштовної концертної об'їздки зі "Словом Тараса" бандуристи внесли до каси Товариства на фонд поїздки Капелі близько 2,500 дол. Отже, не дивлячись на тяжкі труднощі підготовки програми, умови поїздки, кожен із них пожертвував приблизно \$ 100. Чи не є це добрим прикладом для наших громадських організацій, як треба шанувати культурні надбання?

Наслідуйте цей приклад - ВИСЛАЙТЕ ПОЖЕРТВНИ: FRIENDS OF THE UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS P. O. Box 119 Hamtramck Br. - Detroit 12, Michigan

В рамках ювілейних святкування 10-ліття існування СПОРТОВОГО ТОВАРИСТВА "УКРАЇНА" ТОРОНТО -

відбудеться -

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ КОПАНОГО М'ЯЧА

між

Ф. Н. "АДМІРА" - С. Т. "УКРАЇНА"

ВІДБІВ ТОРОНТО

в ПОНЕДІЛОК, 21-го ЛИПНЯ 1958 р.

о год. 8:00 веч.

на університетському стадіоні "VARSITY STADIUM" при вул. Віог в Торонто

ЮВІЛЕННИЙ КОМІТЕТ С. Т. "УКРАЇНА" Торонто

О. Р.

ДОКІЯ ГУМЕННА

ХРЕЩАТИЙ ЯР

(Квіт 1941-48)

РОМАН - ХРОНІКА

488 стор. У твердій оправі.

Ціна \$4.50.

Замовляйте:

"СВОВОДА"

P. O. Box 346

Jersey City 2, N. J.

САМОСТІЙНИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

Ім. ОЛЬГИ ВАСАРАВ

повідомляє все своє Членство, Збірщиків, Жертвувачів і все Українське Громадянство, що

ТОЧНИЙ ЗВІТ ЗІ ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ "ДІТИ - ДІТЯМ" буде прочитаний

на Радіопрограмі п. Р. Мариновича

в СУБОТУ, 19-го ЛИПНЯ 1958 р.

о год. 1-ї го пол.

ЗА УПРАВУ:

О. Томашівська - голова

Н. Липицька - секр.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Попис Фортеніанової Студії Памі Софії Яремкевич

До однієї з кращих імпрез належить безумовно п'ятий річний попис учнів Фортеніанової Студії памі Софії Яремкевич, який відбувся 14-го червня у великій залі Музичного Осідку в Клівленді, при Магінолія Драйв.

Положення будинку Музичного Осідку серед зелені парку робить мило враження на перебуваючу публіку. Концертна зала з великими, довгими вікнами, освітлена прекрасними жирандолами, в глибокій якій видніють два концертні фортеніани, мило настроєно прибулих гостей.

Перед запрошеними гостями (кожого 120 осіб), серед яких в першій мірі батьки і рідні учнів, та любителі музики, сиділо у перших рядах 24 дисциплінованих дітей і хлопців різні віком, які ждуть на свій пописовий виступ. Добре уложеною програмою керує проф. Юра Яремкевич.

Учні Фортеніанової Студії поділені на 3 відділи: елементарний, середній і вищий. Відтворюючи "Поєму", Фібіка на 2 фортеніани, п-а Віра Грабець, п-а Марта Попель, учениці вищого відділу, започаткували п'ятий річний попис Фортеніанової Студії. Технічним опануванням фортеніану й бездоганним виконанням твору відразу вражали мильні настрій та зацікавлення до дальших виступів.

Елементарний відділ виступом наймолодших учнів виказав великий вклад праці учительки і дітей. Перший дебютант, малий Ростик Мельник (6 літ) з уваги на 4-річне навчання й на перший публічний виступ відграв з відвагою і певністю: Томпсона "Саночки" й Екштейна "Пічлики". Другий Теодор Тершаківський з уваги на свій вік (6 літ) виказав не лише великий музичний здібності у виконанні творів Баха, Екштейна й Грішберга, але й при кінець іспити в цьому самому Музичному Осідку був вирішений до спеціального публічного виступу. Інші учні як Любля Адамович, Ця Бурда, Маруся Павлишин, Платі Медвік, Лія Бейнет, Павлуся Трач і Зоя Тершаковська з уваги на свій вік виказали свої програми проявили відчуття й опанування музичних творів. Маруся Павлишин у виконанні дуету Екштейна враз з Надією Волянкою виказала виразну краску тову і м'якість ударів.

У пописі учнів середнього відділу відразу відчувалося, що попис перемістився в концерт. Мерилі Патрішка гарно відіграла Кокока, "Етюд". Добре виявилася Гануся Крайчикова у виконанні Ван Гелла: "Голос серця" і Бургмільера: "Ластівка". Знайшли місце й модерні кусники Тансманя, які відіграли Андрій Попель з питоמוю модерною ритмікою. Знаменитого підбрав Ліст: Шпавна: "Тихі води", та Левіна: "Чарівник з Єгипту" субельно вдалою Дарця Каміньська відіграла з повним відчуттям. Мило було почути Лірана: "Вальс", який відіграла Арка Мельник з характеристичною йому ритмікою, особливим темпом та мелодійністю. Іванка Кухта відіграла Рожавської: "Престо" з

Великих трудів, посвяти і жертв треба було вложити, щоб створити і розвинути КАПЕЛЮ БАНДУРИСТІВ. Бару її дії під теперішню пору, як НОСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ у вільному світі, чи не найбільше зрозуміли самі такі бандуристи.

Тому не дивним є, як то з короткої, але коштовної концертної об'їздки зі "Словом Тараса" бандуристи внесли до каси Товариства на фонд поїздки Капелі близько 2,500 дол. Отже, не дивлячись на тяжкі труднощі підготовки програми, умови поїздки, кожен із них пожертвував приблизно \$ 100. Чи не є це добрим прикладом для наших громадських організацій, як треба шанувати культурні надбання?

Наслідуйте цей приклад - ВИСЛАЙТЕ ПОЖЕРТВНИ: FRIENDS OF THE UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS P. O. Box 119 Hamtramck Br. - Detroit 12, Michigan

В рамках ювілейних святкування 10-ліття існування СПОРТОВОГО ТОВАРИСТВА "УКРАЇНА" ТОРОНТО -

відбудеться -

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ КОПАНОГО М'ЯЧА

між

Ф. Н. "АДМІРА" - С. Т. "УКРАЇНА"

ВІДБІВ ТОРОНТО

в ПОНЕДІЛОК, 21-го ЛИПНЯ 1958 р.

о год. 8:00 веч.

на університетському стадіоні "VARSITY STADIUM" при вул. Віог в Торонто

ЮВІЛЕННИЙ КОМІТЕТ С. Т. "УКРАЇНА" Торонто

О. Р.

ДОКІЯ ГУМЕННА

ХРЕЩАТИЙ ЯР

(Квіт 1941-48)

РОМАН - ХРОНІКА

488 стор. У твердій оправі.

Ціна \$4.50.

Замовляйте:

"СВОВОДА"

P. O. Box 346

Jersey City 2, N. J.

САМОСТІЙНИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

Ім. ОЛЬГИ ВАСАРАВ

повідомляє все своє Членство, Збірщиків, Жертвувачів і все Українське Громадянство, що

ТОЧНИЙ ЗВІТ ЗІ ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ "ДІТИ - ДІТЯМ" буде прочитаний

на Радіопрограмі п. Р. Мариновича

в СУБОТУ, 19-го ЛИПНЯ 1958 р.

о год. 1-ї го пол.

ЗА УПРАВУ:

О. Томашівська - голова

Н. Липицька - секр.

Перт Амбой, Н. Дж.

Засновано Відділ Організації Оборони Лемківщини.

22 червня відбулися в Перт Амбой, Н. Дж., в місцевому Українському Народному Домі Збори Лемків, на яких засновано новий, 12-тий з черги Відділ Організації Оборони Лемківщини.

На збори, які скликані за ініціативою Відділу Організації Оборони Лемківщини в Нью-Йорку, Н. Я., явилися учасники з Лемківщини, що проживають в Перт і Савт Амбой та околиці. Присягнувши вірність, що між присутніми бачили ми представників давніш і недавно прибулої еміграції, що і ті, і ті живо цікавилися життям своїх братів в рідному краю. Від Відділу Організації Оборони Лемківщини в Нью-Йорку в Зборі взяли участь Микола Пері і Степан Жеменський.

Збори відкрив та проводив ними п. Володимир Гладич, якого пізніше було обрано головою Президії Зборів, а секретарював п. Малковський Василь. Доповідь про українців у Польщі, насильно зокрема основною доло, чи вірніше недоволу українців з Лемківщини, виголосив Степан Жеменський з Нью-Йорку.

Після доповіді виявилася цікава дискусія, в якій було основніше пояснено цілі та завдання Організації Оборони Лемківщини, як рівном представників з Нью-Йоркського Відділу докладніше вияснив, у який спосіб наша Організація переподат збірку та пересилася її українцям у Польщі.

Присутні одоголосно ухвалили, щоб також і в Перт Амбой заснувати Відділ Організації Оборони Лемківщини. З черги приступлено до вибору Управління Відділу, до якого ввійшли: Михайло Зельняк - голова, Гладич Володимир - місцевого голова і Малковський Василь - секретар. Збори ухвалили Управу доповідати свій склад доволію покликанні особам на найбільш зручних сходах Відділу.

До Управління новоствореного Відділу в Перт Амбой обрано представників з давніш і новоприбулої еміграції, тому можна сподіватися, що в рядках Відділу згуртуються всі українці з Лемківщини, які проживають в Перт, Савт Амбой і околиці. Того можна сподіватися тим більше, що головою Відділу обрано Михайла Зельняка, загально відомого й поважаного місцевого громадського діяча з старої еміграції, місцевого голова, Володимир Гладич, є активним громадським діячем сеерд новоприбулих, а секретар, Малковський Василь, є відомий між закарпатськими лемками.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в праці.

Н. Н.

Слід згадати, що в Перт Амбой вже існував Відділ Організації Оборони Лемківщини ще перед 2 світовою війною і головою його був також Михайло Зельняк.

На закінчення до зборів промовив новообраний голова, подякував за вибір та пообіцяв притягнути в членів Відділу всіх українців з Лемківщини з давніших вихорідів, а представник Нью-Йоркського Відділу побажав новоствореному Відділу в Організації Оборони Лемківщини в Перт Амбой багато успіху в

